

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre 48 K
 Félévre 24 K
 Negyedévre 12 K
 Egy hónapra 4 K
 Egyes szám ára 16 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP
 Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.
 MEGJELNIK MINDENNAP, VASÁR-
 ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1918. XLVII. évfolyam, 23. szám. Hétfő január 28.

Kirepült a béke galambja . . .

Czernin és Hertling beszédeinek hatása.

Bern, jan. 28. Párisi jelentések szerint az entente-kormányok élénk eszmecsere-t folytatnak Czernin és Hertling beszédeiről. A „Newyork Herald“ párisi kiadása szerint Wilson pénteken a kongresszusban fog válaszolni Czerninnek és Hertlingnek. Eddig előre informálták a sajtót Wilson beszédének lényegéről, most azonban a legmesszebbmenő titkolódzás észlelhető.

Genf, jan. 28. A francia sajtó nem tagadja, hogy Czernin beszéde nagy lépés a béke felé. A „Journal de Peuple“ szerint most már nincs akadály annak, hogy a zöld asztal mellé leüljenek és a békéről tárgyaljanak. Megállapítja, hogy a kancellár is a béke ügyét vitte előbbre beszédével.

A „Pays“ azt írja, hogy az **alkudozás megindult, a vértenger özöne apadóban, a bárkából kirepült béke galambja magasan száll . . .**

London, jan. 28. Az angol sajtó teli szájjal hirdeti hogy folytatni kell a harcot. Ha Németországnak kell Gibraltar, Málta — írja a Daily News — úgy jöjjön és vegye el . . .

A „Times“ szerint Czernin azért hívta fel Wilson a béketárgyalásokra, hogy az ententeben szakadást idézzenek elő.

Lugano, jan. 28. Az olasz lapok foglalkozva a két beszéddel, azt írják, hogy a központi hatalmak és az entente államainak álláspontja között **nagy különbségek vannak.**

Czernin elutazott Bresztlitovszkba.

Bécs, január 28. (Hivatalos.) Czernin gróf külügyminiszter tegnap Bresztlitovszkba utazott. Kiséretében vannak: Wiesner és Mittag követek, Andrean és Colloredo követségi tanácsosok, Gautsch báró titkár. Gratz Gusztáv a napokban szintén Bresztlitovszkba utazik.

Kühlman és Trockij Breszt-Litovszkba utaztak.

Stockholm, jan. 28. Pétervárról jelentik: Trockij esütörtökön délután elutazott Pétervárról. Előbb Kronstadtba megy, ahonnan folytatja útját Breszt-Litovszkba.

Berlin, jan. 28. Hivatalos. Kühlman vasárnap este elutazott a breszt-litovszki béketárgyalásokra.

Dul a harc a románok és az oroszok között.

Pétervár, január 28. (Havas jelentés.) A pétervári esti lapok odesszai jelentése szerint a **román csapatok megszállták Ungheni orosz határ-állomást, a helyőrséget lefegyverezték, a helyi munkástanács tagjait letartóztatták. Rohamcsapatok Kisinevet is megszállták. Elkéseredett harcok folynak a román és az orosz csapatok között.** A várost a tüzérség lövi. Mindkét fél igen súlyos veszteségeket szenvedett. A maximalista csapatok felszaggatták a vasuti sineket Kisinev és Bender között, miáltal az összeköttetés a román fronttal megszakadt.

A „Csasz“ című lap jelenti: A románok két orosz ezredet letartóztattak és a mögöttes országrészbe vitték.

Stockholm, január 27. Pétervárról jelentik: Minthogy a román kormány a népbiztosok tanácsának ultimátumára adott válasza nem kielégítő, **Oroszország és Románia között beállott a hadiállapot.** A galaci csatában egyre nagyobb tömegek vesznek részt. A csata már több nap óta tart.

Magyar-osztrák bizottság Bresztlitovszkban.

Bécs, jan. 28. A magyar és osztrák nagyiparosok bizottságot küldenek ki Bresztlitovszkba, hogy az ottani gazdasági tanácskozásokon tanácsadóként szerepeljenek.

Vezérkarunk mai jelentése.

Budapest, jan. 28. A vezérkar főnöke jelenti: Olasz harcát: A Hét község fensikjén a tüzérségi tűz nagy heveséggel fokozódik. A többi harc-tereken nincs ujság.

Gorkij Maxim megsebesült.

Berlin, jan. 28. Egyik pétervári jelentés szerint Gorkij Maxim a pétervári utcai harcok közben egy el-tévedt golyótól a nyakán megsebesült.

Apró köztársaságok.

Pétervár, jan. 28. Havas jelentés. Oroszországban újabb köztársaságok vannak alakulóban. Taskendben összegyülekezett a helyi alkotmányozó gyűlés és Turkestánt köztársasággá kiáltotta ki. Köztársaságokká alakultak Baskirnek, Peresburg, Peru és Sambre kormányzóságokban lakó törzsek, végül Ufa és Kazán kerületek törzsei.

A politika hirei.

Kilépések a Károlyi-pártból.

Budapest, jan. 28. Az „Est“ írja: Pallavicini, Palugyay és Bottlik állam-titkárok megmaradnak állásukban. A kereskedelemügyi államtitkár szakem-ber lesz. Tévedés az, hogy Kelemen Béla, Szeged főispánja vagy Wolfner Tivadar gyáros van erre az állásra ki-szemelve. Igazságügyi államtitkár Se-bes Dénes táblai tanácselnök lesz. Honvédelmi államtitkár Payr Vilmos min. tanácsos. Bobek Kornél és Vas-János Károlyi-pártiak maradnak. Balogh Ernő Bács megye főispánja kilép a Károlyi-pártból és megmarad állásában. Barabás Béla, Justh János és Tolnay Lajos álláspontja eddig ismeretlen. Hir szerint Károlyi József is kilép a Károlyi-pártból.

Az Apponyi-párt teljes egészében csatlakozik az új párthoz, a párton-kivüliek közül is 10—15-en.

Héderváry Lehel is bejelentette a Károlyi-pártból való kilépését. Ő is csatlakozik az új párthoz.

Csütörtökön a kisebbségi pártok ér-tekezletet tartanak. Apponyi- és az al-kotmánypárt ezen az értekezleten ki-mondja a feloszlását.

A „Déli Hírlap“ szerint Justh Já-nos is kilép a Károlyi-pártból és meg-tartja főispáni állását.

Miért nem köthet Anglia békét?

London, jan. 28. Carson Cardiffban beszédet mondott. Kijelentette, hogy mindenki a békét akarja. Hogy most még sem köthetünk békét, annak oka, hogy az ellenségtől most nem vivhatunk ki olyan békét, amely Anglia becsületének megfelelő lenne. Franciaország ugyan nem szenvedne területi veszteséget, de Németország katonai hatalma megmaradna és ez állandó veszedelem volna Európára. Eldöntetlen harc maiomkö közé juttatná Angliát és gyarmatait. A szövetségeseknek össze kell tartaniok, hogy a végcélt elérhessék.

Élelmiszerinség Pétervárott.

A m s t e r d a m, jan. 28. A Timesnek jelentik Pétervárról: A csapatok elnyomták az éhségzavargásokat. Fegyveres csapatokat küldöttek ki, hogy a szomszédos falvakban élelmiszereket rekviráljanak. Az élelmiszerinség Pétervárott kritikus helyzetet teremtett. A bolsevikiek elrendelték a Vörös kereszt feloszlását, amelynek az elnökét: P o k r a s k y volt külügyminisztert le tartóztatták. A vörös gárda elfogta az alkotmányozó gyűlés nyolc tagját.

P é t e r v á r, jan. 28. Hivatalos. A n t o n o v népbiztos közli: Romodam és Poltava városok a kezünkben vannak. Alexandrovjk szomszédságában a harcok folynak. Tizennégy kozák osztály a csapatainkkal folytatott harc után megadta magát. Szebastopolban elismerték a szovjet által kinevezett hatóságokat és a Radát elkergették. Az államtitkárok a szovjet mellé állottak. A tatárok Jaltánál és Beodosionál tökéletes vereséget szenvedtek.

Finnország függetlensége.

S t o c k h o l m, jan. 28. A finn szenátus és a kerületközi bizottság között tárgyalások folytak az orosz csapatoknak Finnországból leendő visszavonása tárgyában. A bizottság megígérte, hogy a csapatokat visszavonják, ha Finnország semlegességét proklamálja és Németország, Svédország elismerik Finnország függetlenségét. Amikor a szenátus felhívta a bizottság figyelmét, hogy ez már megtörtént, a bizottság kijelentette, hogy erről nincs hivatalos tudomása. A szenátus elrendelte, hogy a torneói határőrséget finn csapatokkal váltsák fel, ami már megtörtént. Torneoben ezidőszereint finn határőrség funkcionál.

Haparandából jelentik: Finnországban a vasutforgalomnak általános besztin tetését, amit annak megtorlásául határoztak el, hogy a Vörös Gárda emberei két vasutast lelöltek, később Pétervár és Simela között fekvő vasúti vonalra korlátozták a forgalmat.

A szerb szkuptsina.

— Pasics utja. —

M i l a n o, jan. 28. A „Secolo“-nak jelentik Szalonikiból: Pasics szerb miniszterelnök visszatért Korfuba. A szerb minisztereknek Sándor trónörökös elnöklésével megtartott tanácskozásán megvitatták Pasics európai útjának eredményét és a szkuptsinát.

nak február 13-ikára egybehívott ülésését. A szkuptsina ellenzéke, amely nagy többségben van, meg akarja kezdeni a harcot a kormány ellen.

A Goeben megmanekült

Berlin, január 28. Wolff jelentés. A Sultan-Javus-Selim (azelőtt Goeben, cirkáló, amely a Nayra-szorosnál zátonyra futott, befutott a Dardanel-ládba.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, január 27.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harcéri eseményekről:

OLASZ HARCTÉR:

Az assiaói fensíkon és a Brentától keletre a tüzérési tevékenység igen élénk volt. Az ellenség támadását a Monte Perticán levő állásaink ellen visszavertük.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, január 27.

A nagy főhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR:

Csaknem az egész harcfronton esekély volt a harc tevékenység. Kisebb vállalkozásokból az Osetól délre, Aesa és a felső Vogezekben Lussól délre foglyokat szállítottak be.

OLASZ HARCTÉR:

Az assiaói fensíkon és a Brentától keletre élénk tüzérési harc volt. Az olaszoknak a Monte Pertica ellen intézett támadása meg hiúsult. A többi harcfronton nincs újság.

Ludendorff.

TÁJÉKOZTATO.

Az ügyrend olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 óráig este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 5 óráig este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnaponként délután 5-7 óráig.

Vasárnap ügyrendi könyvtár. A volt sajtóosztály épületében. Nyitva naponta reggel 8 óráig.

A „Magyarországi munkások rokonságos egyesülete“ nagybecskereki fiókja minden hétfő és 15-ike után első vasárnapján fogad el beiratkozásokat az Elimer-féle helyiségben 4 u 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetők.

— Katonaiotthon Temesvári-u. 1500. sz. a. nyitva minden nap d. u. 2-9 óráig.

A FALU

A falu szervezeti kérdéseiről.

Mindinkább beigazolást nyer az a tény, hogy a falvak sorában fordulatnak kell bekövetkeznie. A sajtónak, a magyar társadalomnak tekintete már ráirányult a községekre. Háborúnak kellett közbejönni, hogy ez a fontos kérdés végre szőnyegre kerüljön, hogy azt az illetékes faktorok felszínen tartsák és úgy látszik, hogy a törekvés eredménnyel kecsegtet és az átalakulás már csak igen rövid idő kérdése.

A szaklapokban érdekesnél-érdekesebb problémák képezik vita tárgyát, a legilletékesebb egyének igyekeznek a kormány feladatát megkönnyíteni azzal, hogy minden irányban tisztázzák azokat a kérdéseket, amelyeknek aktuálitása már el nem vitatható, tovább el nem odázható, sürgős intézkedést kíván.

De napról-napra hosszabb önálló külön tanulmányok is jelennek meg, amelyek mind követelik a falu szervezetében való gyökeres átalakítási munkát.

Kimagasló ezen munkák közül dr. Ferdinándy Gyula jogakadémiai tanárnak A falu szociális szervezeti kérdéseiről írott könyve. Nagy tudásra valló, finom gyakorlati érzékkel megírt tanulmánya igen helyes alapokra építi a jövő szervezeti változtatásokat.

Mielőtt a falu, de főleg a jegyzők szempontjából hozzászólnék a szervezeti kérdésekhez, röviden megvilágítom a dr. Ferdinándy Gyula által ajánlott községi reform terveket.

A reformot a jegyzőképesséssel hozza kapcsolatba. Abból a célból indul ki, hogy „az összesség parancsoló érdeke, hogy a szociális magyar falut mielőbb megteremtjük, a községi reform nem várhat a béke bekövetkeztéig... Egészséges, művelt falu, benne elégedett nép, élénk képzet, elégedett vezetőkkel... A faluban él az egész nemzet. A falu újjászervezésével, megerősítésével és fejlődésével magát az egész nemzetet erősítjük meg, tesszük ismét életképesse és alkalmassá a szükséges áldozatok meghozatalára. Ezért dombordott ki a hábrú alatt a községek fontossága, mely a béke bekövetkeztével csak fokozódni fog. S ezért bir a közigazgatásban különös jelentőséggel a falu élén álló jegyző, akinek eselekvésén nyugszik az állam érdek helyes megvalósítása és a község szociális, gazdasági fejlődésének sikere...“

A községeket három osztályba sorozza: falusi község, község és mezőváros elnevezés alatt. A falusi község és község szervei: a közgyűlés, a tanács, a jegyző, az aljegyző, az orvos, az előjáró és a tanácsosok. A mezőváros szervei: a közgyűlés, a tanács, a polgármester, az előjáróság, illetve tagjai.

A közgyűlést az országgyűlési képviselői választójoggal bíró polgárok egyeteme alkotja. A közgyűlés a főszolgabíró elnöke alatt hat évre szóló megbízással választja a tanácsot, továbbá a tanács kijelölése alapján élethossziglan a jegyzőt és aljegyzőt.

A tanács, mint a község közönségének képvisellete határoz a község önkormányzati hatáskörébe utalt ügyekben.

A jegyző, mint a tanács elnöke, vezeti az állam nevében a közigazgatást. Eljáró kihágási és iparügyekben is. A tanács határozataival szemben felebbezési joga van.

A községi jegyzőre és polgármesterre egyforma minősítést ír elő. Érettségi, két évig tartó közigazgatási főiskola és gyakorlat.

A falusi községekre nézve kötelezővé teszi, hogy két év leforgása alatt furdót, napközi otthont, járványkórházat, kised-

Telefon 330.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Kedden, január hó 29-én két előadás: 5 és fél 9 óraker.

Telefon 330.

Szerdán, január hó 30-án két előadás: 5 és fél 9 óraker.

A szent Jóbbi erdő titka.

Különös történet 4 felvonásban. Irta: Vajda László. Rendezte: Kertész Mihály. A főszerepben: Törzs Jenő és Báthory Gizella.

MODERN MOZI

TELEFONSZAM 312 és 47.

Kedden, 1918. évi január hó 29-én:

Örök
fájdalom.

Dram. 4 részben.

Főszereplő: Lotte Neumann.

— Előadások: 5, 7 és 9 órákor. —

Helyárak:

Pályolyülés 1-80 K, zsölya 150 K, I. hely
1-100 K, II. hely 1- K, III. hely 60 fillér.

óvót, elemi iskolát, népkönyvtárt, gazdasági, vágóhidat stb. létesítsenek. A községek kötelesek a fentiekben felül még szegényházat, állatbiztosítószövetkezetet, tüzoltóegyesületet, földmivesiskolát, stb. alkotni és az utcák szabályozásáról gondoskodni.

Az állam a falusi községet és a községet szociális feladatának megoldásában anyagilag támogatja és viseli a létesítési költségeknek legalább harmadát, legfeljebb a felét.

A mezővárosok kötelessége a fenti intézményeken felül még felállítani földmives középiskolát (gazdagimnáziumot), kórházat legalább 40 ágygyal, községi gyógyszerárt, továbbá gondoskodni tartoznak vízvezetékéről, csatornázásáról, állandó és megfelelő világításról.

Ezek szerint dr. Ferdinandy Gyula igen helyesen a községi jegyzőt állítja a közigazgatás élére és felsorolja azokat a feltételeket, amelyek szükséges direktívákat, amelyek a községi reformnál szem előtt tartandók.

A szervezeti kérdéseknél a jegyző hatásköréből kikapcsolja az adókezelési eljárásokat. Ugymond: „Adjuk vissza a jegyzőt a falunak és fejlesszük, illetve alakítsuk át a járási számvevői intézményt a pénzügyi közigazgatás vidéki szervezetévé, ezzel jelentős szolgálatot tennénk mind a községi közigazgatás, mind a pénzügyi adminisztráció feletti fontos érdekeknek...”

Olyan fontos eszme, hogy emellett meg kell állapodnunk. Ha valóban azt akarjuk, hogy a jegyző azoknak az ideális feladatoknak, amelyeket tőle, mint a község fejtől, a közel jövő megkövetel majd megfeleljen, akkor okvetlenül mentesíteni kell az adóügyektől, amelyek hivataloskodásának legnagyobb részét elfoglalják.

A jegyzői kar számtalanszor szóvá tette már ezt a kérdést, azonban az illetékes körök komolyan még nem foglalkoztak vele. Most azonban, amikor az új eszmék áradata megindult, azok megvalósítása küszöbön van, nem lehet kitérni. A járási számvevők mellé annyi segédmunkást kell adni hogy a járás adóügyeit elvégezhessék. Nagyobb helyekre pedig külön számvevőt lehetne kinevezni. Csak akkor képzelhetünk el minta-közigazgatást, ha ez bekövetkezik. Akkor lesz képes a községi egyzó arra a magaslatra emelkedni, ahova őt hivatása kijelöli. És akkor majd a nép nem látja benne csupán az adóvégrehajtó közeget, hanem be fogja ismerni, hogy a jegyző valóban a polgárság vezetője, sokféle ügyében-bajában tanácsadója és közbenjárója.

A pénzügyi igazgatás is nyerni fog ezzel, mivel a járási számvevői intézmény intenzíven foglalkozhat majd az adóügyekkel és az adók végrehajtásával.

Reméljük, hogy a kormánykörök figyelmét ez a fontos kérdés nem fogja elkerülni.

Ami továbbá a reformnak a községeket illető szociális kötelezettségeire vonatkozik, arra nézve már több megjegyzésem van.

Feltétlenül aláírom dr. Ferdinandynak azt a

nézetét, hogy a községek törvényvel kötelezessenek a legjelentősebb intézmények létesítésére, azonban nagy aggyalaim vannak az anyagi kivitelt ellen.

Az állam, hogy a háboru alatt felszaporodott államadósságokat, saját hatáskörébe tartozó, a háboruból kifolyólag keletkezett intézményeinek kiadásait fedezze, kénytelen lesz az adóterheket a maximumra fokozni, úgy, hogy a teherbírási képessége amugy is próbára lesz téve.

Mint már a nagy nyilvánosság előtt több ízben hangoztattam, kizárt dolognak tartom, hogy az állam belátható időn belül a községeket anyagilag támogathassa. Az idő azonban halad, a fejlődésnek be kell következnie! Az új életalakulást immár feltartóztatni lehetetlen; ha nem is gondolunk ma még arra, hogyan és mint lesz holnap, abban bizonyosak vagyunk, hogy fordulat előtt állunk. Az adott helyzet teremt majd mindenre módot!...

Semmi kilátásunk sincsen arra, hogy a háborúból valamilyen haszon háradjon ránk. Éppen azért minden egyednek, közületnek magának kell arra törekedni, hogy kellő időben meg legyen a gazdasági fejlődéshez, a kulturális előrehaladáshoz szükséges anyagi ereje.

És itt ismét odaértem, amire már számtalanszor rámutattam a közelmúltban, hogy: szervezkedés, szövetség nélkül nem fogunk célhoz jutni!... Hiába lesznek meg papíron a szebbnél-szebb proposíciók, rendelkezések, ideák, a kivétel legyőzhetetlen akadályokba fog ütközni... Hasztalan néznek majd a községek jobbra-balra, segítőkész nem fog feljűk nyulni...

Kötségtelenül áll előttünk az az igazság, hogy a községeknek gazdasági és kulturális érdekeik előmozdítására egymásnak kezét kell nyújtaniok. Amire egy község nem lesz képes egyedül, azt sok száz más községgel szövetségben, könnyen megcselekedheti.

A községek mai szervezetében beálló változások a szövetezés javára fognak szolgálni. A demokratikus, egységes vezetés lényegesen meg fogják könnyíteni a szövetezést.

Ha ezután meg lesz majd az a szövetség, amely hatalmas erőforrást képes anyagi téren is megnyitni a községek számára, — akkor azok a szegény községek, amelyek erőtlenekek, nem lesznek az állam mostohagyermekai, hanem részesülnek majd mind abban a kedvezményben, amely szükséges lesz ahhoz, hogy gazdasági és kulturális téren haladhassanak és fejlődhessenek.

A mozgalom már megindult idevonatkozólag. Az eszme érlelődik és terjed Nemsokára kész terv lesz a községek elé tárva és meg lesz rá adva a mód, hogy az ige tetet öltösn.

Erősen bizom benne, hogy az elvetett mag termő földre hullott és terebélyes, áldáshozó fáva fog nőni!...

D. Bodó Mátyas.

HIREK

— **Katonai kinevezések.** Ófelsége a király a 12. gy.-ezredben hadnagyokká nevezte ki Kerkes Béla, Perényi József és Prezmayer Lipót Pál zászlóosokat. Mérnökhadnagy lett: Harsányi Frigyes e. é. önk. őrmester. Zászlóosok lettek: Török Géza és Weisz Ervin e. é. önk. tizedesek, König Benő e. é. önkéntes őrzvezető és Honkó Ede e. é. önk. szakaszvezető.

— **Katonai kitüntetések.** Ófelsége a király elrendelte, hogy a legfelsőbb elismerés a kardok egyidejű adományozása mellett tudtul adassék Flatter Brunó 12. gy.-ezredbeli főhadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért. — *Az ezüst vitézségi érem első osztályát kapták:* Noll Gyula törzsőrmester, Szlusz József e. őrmester, Baranyai Valentin, Dudás Ferenc szakaszv., Vízkelety András, Gyurák János őrv., Huszár Kálmán és Fehér János gyalogosok. — *Az ezüst vitézségi érem 2. osztályát kapta:* Grosz János szakaszvezető.

— **Caillaux a vizsgálóbíró előtt.** Párisból jelentik: Caillauxot tegnap délelőtt Buchadon kapitány vizsgálóbíró hosszasan kihallgatta az Amerikából és Olaszországból érkezett levelek tárgyában. Este ismét az igazságügyi palotába kísérték Caillauxot, ahol a florencei páncél-

szekrényben talált iratesomagokat felbontották. Coustaletet, Caillaux barátját szintén kihallgatták.

— **Elhunyt egyetemi tanár.** Budapestről jelentik: Purjesz Zsigmond udvari tanácsos, egyetemi tanár ma hajnalban Budapesten meghalt.

— **Legejeit gőzmalom.** Bécsből jelentik: A Kaiser-Ebresdorfi gőzmalom az éjszaka ki-gyulladt és leégett. A kár 2 millió korona.

— **A nagybecskereki zenekedvelők egyesü-** letének második ismeretterjesztő zenei delu-tánja szombaton tartatott meg a zenegyilet helyiségében. Előkelő nagy közönség hallgatta Griffi Lajos bégafői lelkész érdekes előadását. A 18. század nevesebb zeneszerzői életrajzát, sajátosságait ismertette, egyuttal hegedűn be is mutatta ezen zeneszerzők karakterisztikus szerzeményeit. Kiváló izléses előadásban gyönyörködhetünk. Leclair: Gavotteja (A-moll és G-dur), Händel sonata (Es-dur), Pietro Locatelli, Sonata da Camera (G.-moll), sonata (C.-moll) stb. ismerkedtünk meg. A zongora-kisér-etet Rosa Emmi látta el diszkreten, kifogástalanul. Ezek az előadások 2-3 hetenként fog-nak megtartani és így a zenekedvelő közön-ségnek alkalma lesz megismerkedni a régi és új zeneszerzők alkotásaival. Legközelebb már kamarazenével bővíünek az előadások.

— **A rendőrség ellenőrzi a vendéglői árakat.**

A „Torontal” szombati számában közölt pa-naszos levélben felhozottakat a rendőrség né-mileg azzal kívánja orvosolni, hogy a hatósá-gúlag láttamozott kávéházi és vendéglői jegyzé-kek legszigorubb betartását ellenőrzi és ahol visszaélést tapasztal, a kihágási eljárást kér-lehetetlenül folyamatba teszi. A közönség maga is helyesen cselekednék, ha a visszaélé-seket a rendőrbatóságnak bejelentené.

— **Párnákat lopott.** Goldschmielt Lipótné alkotmány-utcai lakos kúnn felejtett az ud-varon két darab tollpárnát, amit valaki elemelt. A csendőrség kinyomozta, hogy a tet-tes Lénárt Julianna gyári munkásnő volt, aki-nél a párnákat meg is találtak. Lopás bü-n-tette címén megindult ellene az eljárás.

— **Talált pénztárca.** A katonai rendőrség egy fekete bőrpénztárcát talált 4 kor. 8 fillér és egy tíz forintos Kossuth-bankó tartalommal. Tulajdonosa átveheti Nagyidai tiszthelyettesnél.

— **A Városi Moziban** holnap kedden és szer-dán a „Phoenix” magyar filmgyár egyik leg-szenzációsabb felvétele a „Szent Jébbi erdő titka”, Vajda László pompás, különös törté-nete kerül előadásra Törzs Jenővel, a Vig-színház illusztris művészeivel a főszerepben.

— **A harcias irodakisasszonyok.** A „Komá-romi Lapok” írja: A megyében egyik nagyobb ipartelepünkön történt a napokban, hogy az ott alkalmazott irodakisasszonyok összeszólal-koztak és — hiszen háboru van — egy kicsit összeverekedtek. Annyira heves volt a vereke-dés, hogy az egyik kisasszony súlyos sérülé-sekkel ájulva maradt az iroda — csatatérén. A harc oka — pletyka.

— **Letartóztatott főtörzsfoglar.** Kolozsvár-ról jelentik: A kolozsvári katonai ügyészség rendeletére letartóztaták Bauer Jakob főtörzs-foglar és a temesvári helyőrségi fogházba szállították. A temesvári katonai ügyészség sikkasztás, család, hivatalos hatalommal való visszaélés és lopás miatt indított Bauer ellen

A
Torontali Kaszinó

összes berendezését

mely tulnyomólag bórbutorokból áll, 1913-ban 7000 K-ért vásároltatott

elakarja adni.

Érdeklődők forduljanak e lap kiadóhivatalához. 109

vizsgálatot. A főtörzsfogó ellen az a vád, hogy a foglyoknak félmenázsit adott, fütelen cellákban tartotta őket és tizezer koronát el-sikkasztott a kincstár pénzéből.

Gőzfürdői bajok.

Kazánrepedés, nem lehet fürödni. — Lesz-e új kazán?

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, jan. 28.

Ma egy hete nagy baj történt a nagybecskereki gőzfürdőben. Megrepedt a jó öreg kazán és ennek következtében megállt a gőzfürdő üzeme. Egy harmincezer lelket számláló városban ugyan elkélne már egy modern, higiénikus, kényelmes gőzfürdő, de hát háboru van, meg voltunk elégedve a régivel is, most azonban ez sincs és egyelőre nem is lesz, mint ahogy ez a fürdő bérlőjével folytatott következő interjúból kitérjük:

— Január 20-án történt, hogy a régi gőzfürdői kazán felmondta a szolgálatot: megrepedt. Azóta a gőzfürdő üzeme szünetel. Az esetet bejelentettem a m. kir. iparfelügyelőségnek Szegedre, ahonnan azt a választ kaptam, hogy átjönnek vizsgálatot tartani, addig semmiféle változásnak nem szabad történni a fürdőben. Ez a szemle jan. 30-án lesz.

— A fürdő tulajdonosa: Kovács Richárd dr. künn él Amerikában, amerikai állampolgár lett, a megbízottjától: Kovács Izsó dr. fővárosi orvostól bérlöm a fürdőt. Tíz éves szerződés van vele, amely másfél év múlva lejár. Én megjelentettem neki is a kazánrepedést, most tárgyalok vele új kazán beállítására, vagy a régi kijavítására. Mind a két esetben azonban előreláthatóan egy ideig szünetelni kell az üzemenek.

Tehát így állunk a gőzfürdővel. Most a becskerekiek, ha fürödni akarnak, átrándulhatnak Temesvárra vagy Szegedre, ami kissé költséges passzió. Nem mindenkinek van a lakásában fürdőszoba, a gőzfürdő mielőbb való megnyitása tehát elsőrendű közegészségügyi kérdés.

Bánlaci járás főszolgabirójától.

260—1918. szám. 107—21

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye bánlaci járásban az elhalálozás folytán megüresedett és kétszeri meghirdetés dacára betöltetlenül maradt Zichyfalva, Nagygáj, Nagymargita, Ürményháza és Szentjános községekből álló zichyfalvai körorvosi állásra újból pályázatot hirdetek.

A körorvosi állással egybekötött javadalom a következő: 1600 korona törzsfizetés, amely 5 évenként 200—200 korona korpótlékkal fog emelkedni, 800 korona lakbér, 800 korona utiátalány, valamint a szabályrendelet alapján szedhető rendelési, látogatási és műtétekért járó díjak.

Továbbá megszerezheti a megválasztandó körorvos a vasuti, ker. munkásbiztosító pénztári és a körben fekvő uradalmak magánorvosi állásait is.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1908. évi 38. t.-c. 7. szakaszában előírt képesítést és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi február hó 20-ig annál is inkább adják be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom; valamint figyelembe nem vehetem az előzőleg hirdetett pályázatok alapján benyújtott kérelmeket sem.

A választás határidejét később fogom megállapítani.

Bánlak, 1918 január hó 22-én.

Eördögh, tb. főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvásárhely község jegyzőségénél irnok, az adóügyekben teljes jártassággal bíró egyén, 7 korona napidíj mellett azonnal alkalmazást nyer.

Szorgalmához képest némi mellékjövedelem. Ajánlatok: Torontálvásárhely község jegyzőségéhez intézendők.

106—3.1

Antalfy Zsiross László h. jegyző.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Malomipari és Áruforgalmi R.-t.

Budapest, V., Gizella-tér 3.

Sürgőnycim: Malombank.

Telefonszám 134—94.

67

Konyhakerti magvakat

mag a készlet tart
napi áron szállítunk.

A nagy maghiányra való tekintettel, rendelések csak a beérkezés sorrendjében vehetők figyelembe.

Csirképességért, tisztaságért szavatolunk.

Egy csinos négy szobás utcai lakás kiadó.

111

Tunner Alajos Fiai sirközület
Szerbtemplom-utca 850/24. szám.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ARÉRT
KÖZÖL A „TORONTAI” POLITIKAI
NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Helybeli beszerzési források.

Biztosítási ügyintézők:

Adriai Biztosító Társulat Főügyintézőség a Gazdasági Részvénytársaságnál. A Közgazdasági Bank épületében.

Frans J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József hfg.-u.
Rigó István (Első Magyar Általános) Szerb egyház épület.

Triesti Általános Biztosító Társaság főügyintézősége Torontálmegyei Takarékok és Hitelbanknál Hunyadi-(fő)-utca.

Borbély és fodrász:

Ikity Duzán, Hunyadi-utca.
Tell Mihály, Pénzügyipalota.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaeépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 8.

Cukrászda:

Huber Utóda, Hunyadi-utca.
Remsing Mátyás, Hunyadi-utca.

Divatárház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovics István, Hunyadi-utca.
Mesnik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkényvkiállítás:

Schneider János, Aradai-utca

Drogeria:

Melkuha Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Goldberg Mihály, Hunyadi-utca.
Mesnik B. György, Hunyadi-utca.
Schwab Albert Hunyadi-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis B., Erzsébet-hídon túl, Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.
Totveth Frigyes Pénzügyi-palota.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gépkereskedő és fegyverraktár:

Sander M. József, Hoffherr-Schranz és Clayton-Shuttleworth r.-t. mezőgazdasági gépgyára képviselője.

Gőzfűtés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv. társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melenczei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműtár-, rövidárúüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter B. és társai, Hunyadi-utca.
Frend S. és fia, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Magold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Postaszállodával szemben).

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Özv. Klein Morné, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézmunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-advár.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főter, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca

Sirköraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca

Szállító-cég:

Peri Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradai-utca

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Anna örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradai-nt 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Uridivatárház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Dann Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söröző.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.